

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของเรื่องและสภาพปัญหา

นับตั้งแต่การปฏิรูปการปกครองประเทศในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เมื่อปี พ.ศ. 2435 เป็นต้นมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน (พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534) ประเทศไทย ได้จัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน คือ ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง นำเอาหลักการรวมอำนาจมาใช้ ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค นำเอาหลักการแบ่งมอบอำนาจมาใช้ ได้แก่ จังหวัด อำเภอ และระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น นำเอาหลักการกระจายอำนาจมาใช้ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

ในการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ได้แบ่งการปกครองออกเป็นตำบล หมู่บ้าน ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการปกครองส่วนภูมิภาค (พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 68) และเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการปกครองประเทศที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกผู้นำขึ้นมาทำหน้าที่ดูแลปกครองตนเองในระดับตำบล หมู่บ้าน อันเป็นรากฐานของการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ดังนั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารราชการแผ่นดินโดยเฉพาะการบริหารราชการส่วนภูมิภาค อันได้แก่งานในระดับตำบลและหมู่บ้าน เพราะเป็นหน่วยสุดท้ายที่จะนำนโยบายและงานบริการสาธารณะของแต่ละกระทรวงไปสู่ประชาชน และเป็นหน่วยแรกที่จะนำความต้องการของประชาชนมาสู่ทางราชการ เป็นบุคคลกลางประสานงานระหว่างราชการกับประชาชน จะต้องเป็นผู้คอยดูแลความทุกข์สุขของประชาชนซึ่งอาจแยกบทบาทที่สำคัญของกำนันผู้ใหญ่บ้านได้ 3 ฐานะด้วยกัน คือ ฐานะแรกเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่าย

ปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของทางราชการโดยการ
 ประชาสัมพันธ์ข้อราชการ (ประกาศข่าวสารทางราชการ) ให้ประชาชนในตำบล
 และหมู่บ้านทราบทั่วกัน อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการติดต่อกับหน่วย
 ราชการ จับกุมผู้กระทำความผิดในฐานะเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองตามประมวลกฎหมาย
 วิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2477 มาตรา 2(16) เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน
 เมื่อทางราชการขอร้อง ดูแลรักษาทรัพย์สินของทางราชการ และเป็นแหล่ง
 ข่าวสารทางราชการ ในฐานะที่สองคือ เป็นตัวแทนของประชาชนในตำบล หมู่บ้านที่
 ประชาชนเลือกขึ้นมาเป็นผู้ปกครอง เพื่อจะได้เป็นที่พึ่งพาอาศัย เป็นปากเสียง
 แทนพวกเขา โดยเฉพาะในการติดต่อประสานงานกับทางราชการ นำเอา
 ความต้องการและสภาพข้อเท็จจริงของประชาชนไปสู่ทางราชการ (สงคราม
 กอสุทธิธีรกุล, 2515 : 30) คุณผลประโยชน์ของประชาชน เมื่อประชาชนมี
 ความเดือดร้อนหรือปัญหาทั้งเรื่องส่วนตัวและส่วนรวมก็ต้องเป็นธุระหา ในขณะ
 เดียวกันเมื่อประชาชนประสงค์สิ่งใดจากทางราชการ กำนันผู้ใหญ่บ้านจะต้องนำ
 ความประสงค์ของประชาชนมารายงานให้ทางราชการทราบเพื่อหาทางพิจารณา
 ช่วยเหลือต่อไป รวบรวมความต้องการของประชาชนจัดทำขึ้นเป็นโครงการเสนอ
 ทางราชการ ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้นยังเป็นตัว
 กลางประสานงานระหว่างประชาชนกับหน่วยงานทางราชการอีกด้วย และบทบาท
 ในฐานะสุดท้ายก็คือ เป็นผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นบุคคลที่ประชาชนในตำบล
 หมู่บ้านให้ความเคารพนับถือ เชื่อฟังและยอมรับในด้านความคิดเห็น มีอาชีพเป็น
 หลักฐาน มีประสบการณ์ มีฐานะค่อนข้างดีพอที่จะเป็นที่พึ่งและให้การสงเคราะห์
 แก่ลูกบ้านของตนได้ ซึ่งฐานะดังกล่าวจะแสดงออกทั้งในด้านผู้นำทางการเมือง
 และผู้นำทางสังคมด้วย

จากบทบาทที่กว้างขวางของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้
 ว่า พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 มาตรา 12(2)
 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2525
 ได้บัญญัติไว้ว่า คุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้าน จะต้องมิใช่
 ต่ำกว่า 25 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์ ซึ่งเจตนารมณ์ของกฎหมายดัง
 กล่าวต้องการเลือกคนที่จะมาดำรงตำแหน่งกำนันผู้ใหญ่บ้านให้อยู่ในตำแหน่งได้

นานเหมือนกับข้าราชการคือ อยู่ในตำแหน่งได้จนถึงอายุ 60 ปีบริบูรณ์ จึงออกจากตำแหน่งเพื่อจะได้มีเวลาในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องตลอดจนประสบการณ์ เหมาะสมกับผู้ที่จะเป็น "นักปกครองท้องถิ่น" เป็นอย่างดี และบวบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ราษฎรในตำบลหมู่บ้านได้อย่างแท้จริง

ต่อมาในปี พ.ศ. 2534 สมัยรัฐบาลนายอานันท์ ปันยารชุน ภายใต้การนำของคณะกรรมการความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองที่ พระพุทธศักราช 2457 จากวาระการดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจากตั้งแต่วันที่ได้รับการเลือกจนถึงอายุ 60 ปีบริบูรณ์ เป็นดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี นับแต่วันที่ราษฎรเลือก โดยอ้างเหตุผลว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านดำรงตำแหน่งยาวนานเกินไปถึง 35 ปี ทำให้การปฏิบัติงานเฉื่อยชาไม่มีประสิทธิภาพขาดความกระตือรือร้น แสวงหาผลประโยชน์ กระทำตัวเป็นผู้มีอิทธิพลไม่สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวได้ประกาศใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2535 เป็นต้นมา (พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2535 มาตรา 5)

การแก้ไขวาระการดำรงตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ 5 ปี ย่อมมีผลกระทบต่อระบบการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารราชการส่วนภูมิภาคในระดับตำบล หมู่บ้าน ซึ่งมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นหัวหน้าปกครองหรือผู้นำชุมชน เป็นอย่างมาก กล่าวคือ

1. การปกครองในระดับตำบล หมู่บ้าน เป็นการปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของราชการบริหารส่วนภูมิภาค มีข้าราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะต้องมีการเลือกตั้งผู้บริหารหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นวาระ ตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องจัดให้มีการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นวาระทุก 5 ปี

2. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ปกครองท้องถิ่น เป็นกลไกของรัฐ และเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายหลายฉบับ มีหน้าที่ในการจับกุม ตรวจสอบผู้กระทำความผิดกฎหมาย รวมทั้งสอดส่องดูแลคนแปลกหน้าที่เข้าไปในตำบลหมู่บ้าน โดยเฉพาะหน้าที่ ในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติ

รศยส่วนรวมาในระดับพื้นที่นั้น ถือเป็นหน้าที่สำคัญที่สุด นอกจากนั้น ยังเป็นผู้ช่วย
 เหลือทางราชการด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การ
 ทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน การตรวจเลือกทหาร การดำเนินการ
 เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฯลฯ ซึ่งจะต้องวางตัวเป็นกลางอย่างเคร่งครัด
 ดังนั้นจำเป็นต้องงำห้ปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนาน จึงจะทำ
 ำให้การปฏิบัติภารกิจดังกล่าว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

3. การเลือกตั้งเป็นวาระทุก 5 ปี จะทำห้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีฐานะ
 เป็นนักรการเมืองท้องถิ่น ต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางการเมือง จะทำห้การ
 บกครองตำบลหมู่บ้านขาดความเป็นกลางและเป็นธรรม และเกิดการร้องเรียนขึ้น
 อย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ปฏิบัติงานในความรับผิดชอบโดย
 ตรงมิใช่ผู้ควบคุมผู้ปฏิบัติงาน อย่างเช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภา
 จังหวัดสมาชิกสภาเทศบาล หรือ กรรมการสุขาภิบาล นอกจากนั้นความเป็นผู้นำ
 ท้องถิ่นจะลดน้อยถอยลงไปด้วยเนื่องจากราษฎรขาดศรัทธา เชื่อถือไว้วางใจใน
 ตัวกำนันผู้ใหญ่บ้าน

4. จากสภาพความเป็นนักรการเมืองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เปิดโอกาส
 ำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างราชการส่วนภูมิภาค (จังหวัด อำเภอ) กับตำบล
 หมู่บ้านได้ง่ายขึ้น เพราะแม้ว่าตำบล หมู่บ้านจะเป็นการปกครองท้องถิ่น แต่ฐานะ
 ทางกฎหมายถือว่าอยู่ในนิติบุคคลเดียวกับส่วนภูมิภาค ความขัดแย้งนี้จะทำห้การ
 ปฏิบัติงานตามนโยบายรัฐบาลหรือการน่านโยบายไปปฏิบัติ เพื่อบริการประชาชน
 ตลอดจนการ เสนอปัญหาความต้องการของประชาชนไปยังรัฐบาลเกิดการชะงักงัน
 ไม่ต่อเนื่อง และเกิดความเสียหายขึ้นได้

5. จะทำห้การพัฒนาตำบลหมู่บ้านขาดความต่อเนื่อง กำนัน ผู้ใหญ่
 บ้านเป็นทั้งผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติตามแผนงานและโครงการพัฒนาหมู่บ้าน
 งานพัฒนาส่วนใหญ่มักต้องใช้เวลาต่อเนื่องหลายปี การเปลี่ยนแปลงตัวผู้รับผิดชอบ
 หรือผู้ปฏิบัติบ่อย ๆ ไม่สามารถทำห้งานสำเร็จได้ ข้อเท็จจริงปรากฏว่ากำนัน
 ผู้ใหญ่บ้าน ยิ่งอยู่ในตำแหน่งนานก็ยิ่งจะมีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ใน
 การทำงานมากขึ้น จะเห็นได้จากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม
 ประจำปีส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในตำแหน่งมานานเกินกว่า 10 ปี

6. จะทำให้ประชาชนในตำบลหมู่บ้านแตกความสามัคคีแยกเป็นก๊กเป็นเหล่ามากขึ้น ทาลายความสัมพันธ์ฉันท์ญาติพี่น้องอันเป็นวัฒนธรรมรากฐานของสังคม การที่สังคมในชนบทอยู่กันไว้ด้วยความสงบเรียบร้อยเป็นส่วนใหญ่นั้นก็เพราะการยอมรับนับถือและความเลื่อมใสศรัทธาที่มีต่อกันนั้น ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นผู้ปกครองท้องถิ่นที่สำคัญ

7. ทำให้การปกครองบังคับบัญชา การสั่งการหรือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทางราชการลงไปสู่ตำบล หมู่บ้าน ไม่มีเอกภาพ จะเกิดความรู้สึกว่าคุณเองไม่ใช่คนของทางราชการเหมือนแต่ก่อน จะทำอะไรเพื่อรักษาตำแหน่งของตนจะต้องตอบสนองความต้องการและผลประโยชน์ของผู้สนับสนุนตนให้ได้รับเลือกจึงมีใจทำเพื่อราชการมุ่งรักษาฐานคะแนนเสียงมากกว่าที่จะทำงานเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของราษฎร ทำให้การบริหารงานระดับตำบลหมู่บ้านไม่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยจึงได้มุ่งศึกษาถึงผลกระทบของการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งกำนันผู้ใหญ่บ้าน ต่อการบริหารราชการแผ่นดินโดยมุ่งศึกษาความแตกต่างในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. การปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
2. การปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในบทบาทของผู้นำท้องถิ่น
3. การปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

จากสภาพปัญหาของการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งกำนันผู้ใหญ่บ้านดังกล่าว จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งกำนันผู้ใหญ่บ้าน ต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ การปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และการปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทของผู้นำท้องถิ่น ตลอดจนรูปแบบนโยบายและประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดิน

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
กับการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในปัจจุบัน

3. เพื่อนำเสนอผลการศึกษาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้เป็นประโยชน์
ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดินและการปกครองท้องถิ่น

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง "ผลกระทบของการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง
กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน" ผู้ศึกษาวิจัยมุ่งเน้นการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาเฉพาะสาระสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจาก
พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2535 ที่กำหนดวาระการ
ดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ว่าเหมาะสมกับสภาพสังคมไทยที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
หรือไม่ตลอดจนศึกษาถึงแนวทางที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และผล
กระทบต่อผลเสียของการบริหารราชการแผ่นดินตามมาอย่างไร โดยคำนึงถึงผล
ประโยชน์ของประชาชนชาติเป็นประการสำคัญ

2. นอกจากนั้นยังได้กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะกำนันผู้ใหญ่บ้าน
ในภาคต่าง ๆ ของประเทศ จำนวน 4 ภาค ๆ ละ จังหวัด ๆ ละ 1 อำเภอ ๆ
ละประมาณ 100 คน รวมจำนวนกำนันผู้ใหญ่บ้านทั้ง 4 ภาคประมาณ 400 คน
และข้าราชการฝ่ายปกครอง ได้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด และนาย
อำเภอ ในภาคต่าง ๆ ของประเทศ จำนวน 4 ภาค ๆ ละ 1 จังหวัด ๆ ละ
1 อำเภอ เช่นเดียวกัน รวมข้าราชการฝ่ายปกครอง จำนวน 12 คน

นิยามศัพท์

การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง หมายถึงการกำหนดคาให้กำนัน ผู้
ใหญ่บ้าน อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ 5 ปี นับแต่วันที่ราษฎรเลือก เมื่อครบวาระ
5 ปีแล้วจะต้องมีการเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้านขึ้นมาใหม่

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หมายถึง บุคคลที่เป็นผู้นำในระดับตำบล หมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457

การบริหารราชการแผ่นดิน หมายถึง การจัดระเบียบการปกครองรัฐ เพื่อสนองความต้องการของประชาชน ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งแบ่งการบริหารราชการแผ่นดินออกได้เป็น 3 ส่วน คือ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

การปฏิบัติงาน หมายถึง การปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457

บทบาทผู้นำท้องถิ่น หมายถึง บทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะผู้นำและผู้ปกครองระดับตำบลหมู่บ้าน ซึ่งประชาชนให้ความเคารพเชื่อฟังยอมรับความคิดเห็นซึ่งแสดงออกมาทั้งผู้นำทางการเมืองและผู้นำทางสังคม

การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง หน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นข้าราชการฝ่ายปกครองในการนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติให้เกิดผลดีต่อประชาชนในตำบลหมู่บ้าน

สมมติฐานในการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง "ผลกระทบของการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านต่อการบริหารราชการแผ่นดิน" ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดสมมติฐานเพื่อเป็นแนวทางการศึกษา ดังนี้

1. การกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีผลกระทบในทางลบต่อระบบบริหารราชการแผ่นดิน
2. ภูมิหลังของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
3. การเริ่มดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

การศึกษาเรื่อง "ผลกระทบของการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน" ในครั้งนี้ จะได้รับประโยชน์จากการศึกษา ดังนี้

1. ทราบถึงผลกระทบอันเกิดจากการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต่อการปฏิบัติหน้าที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน การปฏิบัติหน้าที่ในบทบาทผู้นำท้องถิ่น และการนำนโยบายไปปฏิบัติ
2. ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับการปฏิบัติงาน ในตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในปัจจุบัน
3. ทราบถึงความคิดเห็นของข้าราชการฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีผลกระทบในการปฏิบัติงานต่อการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
4. เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457
5. เป็นแนวทางที่จะใช้กำหนดนโยบาย และระบบที่เหมาะสมในการบริหารราชการแผ่นดินในอนาคต

ระเบียบวิธีการศึกษา

เพื่อให้การศึกษาเรื่องนี้ได้ผลอย่างสมบูรณ์ที่สุด สามารถศึกษาและวิเคราะห์ข้อเท็จจริงได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ผู้ศึกษาวิจัยแบ่งระเบียบวิธีการศึกษาออกเป็น 2 วิธี คือ

1. วิจัยเอกสาร (documentary research) โดยศึกษาและค้นคว้าจากเอกสารและบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ของกองต่าง ๆ ในสังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดกรมการปกครอง หอสมุดแห่งชาติ แล้วเอาหลักฐานและความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ได้จากเอกสารเหล่านี้มาประมวลวิเคราะห์ โดยวิธีพรรณนาควบคู่กับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

2. วิจัยสนาม (field research)

2.1 แบบสอบถาม ส่งแบบสอบถามให้กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ภาค ละ 1 จังหวัด รวม 4 ภาค 4 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ นครราชสีมา ปทุมธานี และจังหวัดสงขลา

2.2 การสัมภาษณ์ เพื่อเป็นการประมวลความคิดเห็นของข้าราชการที่มีผลกระทบต่อข้อกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนอกเหนือจากคำตอบ (ข้อมูล) ที่ได้จากแบบสอบถามกำนันผู้ใหญ่บ้านโดยสัมภาษณ์ข้าราชการฝ่ายปกครองได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ภาค ละ 1 จังหวัด รวม 4 จังหวัด นอกจากนั้นอาศัยประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ได้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มาโดยตลอด วิเคราะห์ควบคู่กันไปด้วย

2.3 วิธีการทางสถิติเพื่อการวิจัยครั้งนี้คือ ร้อยละ (percentage) และไค-สแควร์ (chi-square)

การนำเสนอ

เพื่อให้การดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ดำเนินการไปได้อย่างมีระบบและมีระเบียบ ผู้ศึกษาวิจัยจึงขอเสนอบทการศึกษาไว้ จำนวน 6 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ในบทนี้จะเป็นการกล่าวถึงความสำคัญของเรื่องและสภาพของปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขตของการศึกษา นิยามศัพท์ สมมติฐานในการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา ระเบียบวิธีการศึกษา และการนำเสนอ

บทที่ 2 ทฤษฎี แนวความคิดและผลงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึงแนวความคิดในการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทและสถานภาพ แนวความคิดเกี่ยวกับความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำและผู้นำท้องถิ่น ทฤษฎีและแนว

ความคิดเกี่ยวกับการนํานโยบายไปปฏิบัติ และผลการศึกษา
วิจัยที่เกี่ยวข้อง

- บทที่ 3 การปกครองตำบลและหมู่บ้าน กล่าวถึงความเป็นมาของการ
ปกครองระดับตำบลและหมู่บ้าน และการปกครองตำบลและ
หมู่บ้านในปัจจุบัน
- บทที่ 4 ระเบียบวิธีการศึกษา กล่าวถึง วิธีการศึกษา ประชากรและ
การสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การทดสอบแบบ
สอบถาม ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล
และการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 5 การศึกษาวิเคราะห์เสนอตารางประกอบความเรียงเพื่อ
วิเคราะห์ผลการศึกษา
- บทที่ 6 สรุปและข้อเสนอแนะ กล่าวถึงสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล
การศึกษา และข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย